

Ota Pavel (2. 7. 1930 Praha – 31. 3. 1973 Praha)

Český novinář a spisovatel, původním jménem Otto Popper. Autor **reportážních povídek** z oblasti **sportu** a **autobiografických próz** s tématy z vlastního **dětství**.

Ota Pavel se narodil jako nejmladší ze tří synů obchodního cestujícího Leo Poppera, jenž byl židovského původu a pracoval pro československé zastoupení švédské firmy Electrolux – prvního evropského výrobce elektrických vysavačů.

Rodina jezdila na letní byt do malebného, přírodně hodnotného kraje **kolem řeky Berounky**. Pod vlivem rodičů – hlavně tatínka – si Ota vytvářel silný vztah k přírodě, k rybaření, ke sportu.

Když v r. **1939 Němci** krátce před vypuknutím Druhé světové války **okupovali České země** a nastolili tu mj. **antisemitské zákony**, rodina Popperových se odstěhovala z Prahy do odlehlého Buštěhradu mezi Prahou a Kladnem; v Buštěhradu Ota absolvoval druhý stupeň základní školy. V červnu 1942 se rodina Popperových stala nechtěnými svědky nacistické brutální likvidace sousední blízké obce Lidice a zmasakrování jejích mužských obyvatel – Lidice byly totiž omylem obviněny z účasti na úspěšném atentátu na prominentního nacistu Reinharda Heydricha.

Otův otec i oba starší bratři byli později deportováni do nacistického koncentračního tábora; všichni tam naštěstí přežili.

Po válce, když se rodina Popperových opět shledala, přestěhovala se zpátky do Prahy. Ota si postupně doplňoval vzdělání (ale maturoval až 1960) a v r. **1949** začal pracovat v **Československém rozhlasu**; jeho starším kolegou a celoživotním přítelem se stal **Arnošt Lustig** (1926 – 2011), novinář a později mezinárodně oceňovaný autor příběhů s tematikou holokaustu (nacistického likvidačního pronásledování Židů) – za války byl vězněn v koncentračních táborech.

Rodina Popperových si (1956) počestila příjmení na *Pavel*. Ota, který v klukovských letech hrál lední hokej, profesně působil v **rozhlasové sportovní redakci** a od r. 1956 pracoval v **časopisech Stadion a Československý voják**. Byl ženatý, s manželkou Věrou (1924 – 1993) měli tři syny.

Se **sportovními kluby** Pavel často cestoval do zahraničí. V r. 1962 doprovázel český fotbalový tým Dukla Praha na 2. ročník Amerického poháru, což byl euro-americký turnaj vynikajících klubových mužstev. Dukla v letech 1961 – 1964 tento turnaj čtyřikrát vyhrála a Ota Pavel jí tematicky věnoval svou první knížku – soubor reportážních povídek **Dukla mezi mrakodrapy** (1964). Žánr **reportážní povídky** se pro Pavla stal typickým. Jako hlavní téma si zvolil literární portréty vynikajících sportovců současnosti či nedávné minulosti; zúročil i fakt, že s některými navázal osobní přátelství (např. s fenomenálním vytrvalostním běžcem Emilem Zátopkem).

Pavel psal s citem pro **obecně lidské poselství velkých sportovních výkonů**; fascinovali ho lidé, kteří aby obstáli, museli ze sebe dostat to nejlepší. Novinářskou věcnost prolínal s dramaturgickou příběhovostí, využíval svůj talent pro jazykově vytríbené a přitom bezprostředně působící vypravěčství. Tak **spojil** na vysoké úrovni **oblast umělecké a publicistické prózy** a zařadil se **mezi velké české žurnalisty** a zároveň **povídkáře** Jana Nerudu, Karla Poláčka, Karla Čapka a Františka Nepila (tvořícího chronologicky souběžně s Pavlem).

V r. 1964, během pracovního pobytu na zimních olympijských hrách v rakouském Innsbrucku, však u Pavla vypukla **duševní choroba** (zřejmě bipolární porucha), která jej odsoudila k invalidnímu důchodu (od r. 1966) a k častému pobývání v psychiatrických léčebnách. Právě v tomto období však Pavel napsal své další, rovněž úspěšné a ceněné knížky: v posledních z nich se ohlížel do svého **dětství**. I zde rozvinul předchozí bohatou tradici, tentokrát českých příběhů o rodičích a dětech (F. Háj, Karel Poláček a mnozí další) a navíc v nich zachytil přechod z rozmarné atmosféry masarykovské první republiky do tísnivého ohrožení německým fašismem.

Zemřel na srdeční selhání.

Na Otův Pavla a celou rodinu Popperových vzpomínali v knížkách manželka Věra, syn Jan i bratr Hugo.

Některá díla:

Soubory reportážních povídek se sportovní tematikou *Dukla mezi mrakodrapy* (1964), *Plná bedna šampaňského* (1967), *Syn celerového krále* (1972);

Sportovní novela *Pohádka o Raškovi* (o skokanu na lyžích Jiřím Raškovi, který se v r. 1968 ve francouzském Grenoble stal vůbec prvním českým/československým vítězem na zimních olympijských hrách; novela vyšla až 1974);

Soubory vzpomínkových povídek s tematikou dětství *Smrt krásných srnců* (1971), *Jak jsem potkal ryby* (vyšlo 1974); podle některých z těchto próz byly natočeny: TV film *Zlatí úhoři* (1979; režie Karel Kachyňa, v roli tatínka Vladimír Menšík) a film *Smrt krásných srnců* (1986; režie Karel Kachyňa, v roli tatínka Karel Heřmánek).

<https://zivotopis.spisovatele.cz/ota-pavel.php>

<https://www.kviff.com/cs/program/film/75/47072-smrt-krasnych-srncu>